

Priloga 8: Jezikovno gradivo *Nova beseda* – VERE

1 LITERARNA BESEDILA

JOŠT Je prav tako, je prav. Pred svetom tudi jaz odpustke fratrom plačam, a vere v meni ni, kakor odpustkov ni.

FRIDERIK Na severu se je zdanilo ... HERMAN ... imajo pa namesto solnca oblačen dan z nevihto pred večerom ... FRIDERIK Namesto verske tiranije ... HERMAN ... imajo versko anarhijo ... FRIDERIK ... imajo versko svobodo in nova pota. Zanesli so med ljudstvo baklo čiste vere, zato je Žižka z ljudstvom zmagoviti pan. Ponižajmo se tudi mi pred ljudstvom ... HERMAN Pred ljudstvom?

HERMAN Seveda ni. To železje je moj triumf – in pravi, da ti ne boš nikoli več ubijal svoje zakonite žene, nikoli več med ljudstvo krive vere trosil, nikoli več se ženil z vaško capo ... Še pravi to železje, da boš segnil v temnicah mojega novega stolpa.

KRELJ: Ne moremo ljudem čez noč vzeti njihovih svetnikov. Svoje vere se držijo ... Tudi moj oče .

Vem, da natezam Tvojo potrpežljivost, a poslušaj me še malo ... Najbrž sem Ti že povedal, da sem pred leti, po svojih čestih počitnicah v Maroku, iz rimsko-katoliške vere prestopil v islam. Odtlej molim večkrat na dan; moja molitev so samo trije stavki, in izrečem jih v arabščini.

CERKOVNIK: Tako je, če vere nima, da bi ga v sveto jezo gnala!

MENIH Kakor na sam sebe. TUGOMER On mi je obljubil, da se našim možem ne bode drugega prigodilo, nego da jih tako dolgo pridrži, dokler tu krščanske vere ne utrdimo. MENIH In da si ti kralj, zapovedujoč med Sloveni.

Že, Črtomir! je treba se ločiti, ne slišiš, kak glasno trobenta poje? Pripodil s sabo je Valjhun srditi požigat božje véže divje roje; povsod vzdigujejo se vere ščiti, ki si prejel od matere jo

svoje, té vere, ki ji deklica ta služi, ki zdaj te z njo ljubezen čista druží. Kak težka, bridka ura je slovesa!

Valjhun ravna po svoji slepi glavi, po božji volji ne, duhovni pravi.” Črtomir “Ljubezni vere, in miru in sprave, **ne braním se je vere Bogomile**, vem, de malike, in njih službo glave služabnikov njih so na svet rodile, v njih le spoštval očetov sem postave; al zdaj ovrgle so jih vojske sile. Ak sklene me s teboj krst, Bogomila! kdaj bo zakóna zveza me sklenila?”

Molče v to prošnjo Črtomir dóvoli, z duhovnim bliža slapu se Savice, molitve svete mašnik, on z njim moli, v imeni krsti ga svete Trojice. So na kolenah, kar jih je okoli, se od veselja svet’ obraz **device, ki je bila podpora vere krive**, je opravljála službo bóg’ne Žive.

Kedàr s teboj je mene poljub gorak spojil, **kakó da vere sladke ní v mojo dušo vlil? ...**

Kot iz tihe, zabljen kapele Kot iz tihe, zabljen kapele **pesem** včasih zadoni, kot jo deklice bi v mraku pele, **polna vere je**, moči. Božji to, nadzemski mi glasovi, ure to slovesnosti – in življenje gledam v luči novi, polno borb in resnosti!

in spremenile v trgovska središča.¹² Vendar samosvoje **domače prebivalstvo** ni sprejelo rimske kulture.¹³ **Niti ni sprejelo nove vere, krščanstva**, ki jo je prinesel v deželo rimski meč. Oboje je namreč zavrglo takoj, ko je moč Rima oslabela, ko je padel limes in so barbarski najemniki prevzeli oblast v nekdanjem imperiju.

Ne vem, ali sem bolezní in nesreče zadnjega časa na ta način povzročil, vendar je to povsem zanesljivo mogoče sklepati iz vsega, kar se je z menoj dogajalo. Dodam še to, da sem ženo pretepal, **sina krive vere učil** in po božjih poteh s satanom v sebi hodil. Nobenega dvoma ne more biti, da so imela moja dejanja za posledico bolezní in crkavanje živine, kakor tudi drugi čudni pojavi na zemlji in na nebu.

Pred Mohorjevo hišo se je zbrala cela tolpa otrok, samo da bi videli trobentarja; ali komaj se je pokazal na prag, razkadili so se otroci na vse strani, ker Miško je bil črn, kakor bi se bil s sajami namazal; kadar se je pa zarežal, videli so mu zobje beli kakor repa: videlo se mu je, da je ciganske krvi. Ko je prišla nedelja, šli so skoro vsi huzarji k deseti maši, tudi Miško, akoravno so njegovi tovariši **trdili, da nima nobene vere**. Janezek, šestletni Mohorjev sin,

sprijaznil se je že toliko z Miškom, da ga je ta iz cerkve grede držal za roko, kar je celo staremu Mohorju, ki je šel z drugimi možmi nekoliko za njima, bilo jako pogodu.

Smelo se lahko trdi, da je njegova vera še večja in da ni nobena skala tako verna, kakor smo mi ... Našemu **ljudstvu nista omajala vere ne Trubar ne Hren** niti ne ljuti Turek in lokavi Beograd, a se je trdna njegova vera sijajno obnesla tudi pred volilno skrinjico, pa bo naše ljudstvo brez škode prebolelo še brezbožne ure in se ni bati, da jih ne bi.

Ženo in dom izgubil in luč božjo, **nikoli vere izgubil**, nikoli upanja, nikoli ljubezni.

Ni mi bila samo ženska, vse mi je bila: dobrota, resnica, lepota. **Toliko je bilo v meni čiste vere** in ljubezni, da sem se čutil kakor pobožen otrok, ki je prvič zadobil sveto odvezo ... Poslušaj me tako mirno in zaspano, kakor da ti pripovedujem staro zgodbo iz devete dežele.

I Kakor da jih je bilo obžarilo spoznanje iz nebes: **vsi so bili očiščeni, polni vere** in zaupanja. Oči so se jim svetile, mladost se je povrnila v srca.

Ponoči, ko se mi je že dremalo, sem slišal deklo, ki je na glas molila rožni venec. **Molila je z zaspanim, pojočim glasom, polnim vere** in vdanosti.

Napotil se je k županu, ki je bil krčmar v Dolini. Spotoma je srečal človeka, ki ni bil ne gospod, ne študent, ne hlapec; oblečen je bil v črno, nosil je brado, vedel je to in ono, drugače pa je bil malopriden človek, ki ni imel ne doma ne ljudi; prikazal se je časih, ker je bil rojen na Betajnovi, pa je nenadoma izginil bogvedikam; **tudi vere ni imel** in se ni odkrival pred cerkvijo.

Truden je bil, breme ga je potisnilo nizko k tlom, **vere njegove pa ni omajalo**. XIV

”Ali nisi bral povesti o siromaku, ki je nesel domov koš zlata, pa je doma pogledal in je bilo samo suho listje? Zato je bil ogoljufan, **ker ni bilo vere ne v njegovem očesu, ne v njegovem srcu**. Kdor zaupa v božjo milost, je bo deležen!

- Pavel Negoda, kdo te je poklical zvesto in vselej, kadar je bila polna mera tvojega trpljenja? Ti sam si bil - tisti, ki je spal v tvoji duši, **ki je bil poln vere**, upanja in ljubezni in ki se je vzdramil, kadar je bil dopolnjen čas ... Misli, na pot v veselejše kraje!

Imenovali smo jo Agato in mojim očem se je nadvse prikupila. Čudna so pota našega Gospoda, ki je dodelil, da se je srce moje odprlo luteranki in da se je duša moja razvnela zanjo, **ki je bila odpadla od svete vere**. Za vse pa bodi hvala našemu gospodu in Bogu!

Jaz, Jošt Tolmajnar, sem se očistil na to vseh hudobnih naklepov, ki sem jih koval v namenu, da bi si pridobil za ženico nemškega dekleta z rumenimi lasmi in z ustnicami, ki so bolj rdeče od črešnjevega sadu, kadar dozori po Bukovega vrha zelenih strminah. Tako je preljubi naš gospod Jezus Kristus nam dodelil milost, da se je vse lepo poravnalo, da so se izpokorili grešniki in grešnice in **da smo vsi ostali zvesti otroci prave svoje vere**. O presladki Jezus, dodeli nam o smrtni uri, da bomo tako spravljeni s Tabo, kakor smo danes pri tej veseli pri

»Spoštuj očeta!« se glasi božja zapoved. Ali sveti Izidor naj mi odpusti, da sem očetu nasproti molčal in tiho prenesel najhujše gorje, ki more zadeti nesrečnega človeka: **da nisem branil svete katoliške vere, kateri sem vdan z dušo in telesom, z vsako kapljo svoje krvi!**

Vrnil se je v hišo. Obraz se mu je svetil in **srce mu je bilo polno vere** in upanja.

Povsod drugod bi ga bila rodovina po sili lovila in po svoje krotila. »**Samostan je zatišje svete vere**,« je rad povedal, če je bil prave volje, »samostanska gosposčina pa je zavetje svete svobode.« Na samostanski gosposčini se res ni smel primeriti ne pobji ne umor in nič takega, kar bi žalilo božji mir – treuga Dei.

Storil je nekaj korakov in potem dejal mirno: »Vi hočete resen odgovor? **Nekoliko vere imam**, kar mi je še ostalo iz mladih let, in vendar, če prav premislim – malo je te vere ali pa nič!« »In s čim ste jo nadomestili?

Rekel je: »Spoštujmo vsak sam sebe in svoje rojake in spoštovali nas bodo tujci bolj nego do zdaj. **Držimo se stare vere**, pravice in šege. Drugim, ki drugače mislijo, ne prikimujmo iz same ponižnosti ali zato, da bi se jim laskali, ampak kadar nam je povedati svojo pravo pošteno misel, jo glasno povejmo, da se bo razumela razločno.

Ni se strašila grozne smrti, niti bolečih muk. Odločno je odvrnila sultanovim služabnikom, da pretrpi rajše nasilno smrt, nego da bi **odstopila od svoje vere**.

Ta glas pa je bil v tedanjih časih zna menje, da si naj vsi kristjani v goreči molitvi izprosijo od Boga pomoči in sreče proti brezvernemu Turku. Že sv. oče Kalist III. so bili leta 1455 ukazali, da se naj po vseh cerkvah opoldne in zvečer zvoni k angelskemu češčenju; češ, tedaj naj prosijo kristjani za blagoslov in **srečo proti sovražniku svete vere**.

Ni se strašila grozne smrti, niti bolečih muk. Odločno je odvrnila sultanovim služabnikom, da pretrpi rajše nasilno smrt, **nego da bi odstopila od svoje vere**.

Stari je zamahnil z roko in dejal: »Kaj bo vera napoti. Saj ne bosta **od vere živela in se z vero oblačila**! Koliko je teh katoliških siromakov, ki še za sol nimajo!

»Seveda, tisti Matija je bil nekoč gozdar in voznik. Taki, gospod Strle, **pa niso spoštljivi do vere**, cerkve in duhovščine. Prodajal je prostore na pokopališču in železne križe je prodajal.

Njega dni me je prijel tisti vaš prednik, župnik Jernej. Dejal je, naj se odločim ali zanje ali pa **me bo vrgel iz vere** kot brezverca, da se me bodo ženske izogibale. Lepo, sem mu odvrnil, pustite me pri miru

Kraljici Febi dokažejo zastrupitev kralja in jo obsodijo na dosmrtno ječo. V prvem desetletju miru in sprave **se večina Eviancev oprime vere** v vsepričujočega Boga, ki jo oznanja prerok Adonias s svojimi učenci, že od nekdanj pa jo po svoje priznavajo Dromidi. Nekdanji duhovski stan ukinejo, sedmokržni bogohram v Uriju spremenijo v molilnico in premišljevališče, njegov zadnji, nebeški krog, pa v visoko angelsko šolo, kjer na mlade rodove prenašajo znanost in tehnične vede.

Tudi družčina pričakovalcev ni trezna, mislim celo, da so se nekateri omamljali. Poslušal sem jih in še jih poslušam kot igralce na odrskih deskah: Vida, ki pije samo kislo vodo, a se mi vendar zdi bolj pijan kot katerikoli drug; **pijan je od vere**, obseden od fiksne ideje, da je razrešil temeljno skrivnost nove zaveze in katoliške cerkve. Ko ga ni hotel nihče več poslušati, je začel meni razlagati oznanje nje po apostolu Luki, ki ga je znal na pamet: kako je

bil angel Gabrijel poslan od Boga v Nazaret, kjer je devici Mariji oznanil, da bo brezmadežno spočela in rodila sina.

In jaz verjamem v osnovne vrednote, ki nam jih predpisuje kodeks, ker so plemenite in zares človečne.« »**Nimam ti namena jemati te vere: res pripada vsakemu** človeku bivalnik in enako število vrednostnih točk, res bi naj vsakdo ljubil svojega bližnjega bolj kot samega sebe, res ne sme nihče izvajati nasilja nad drugimi in je človeško življenje najvišja vrednota in tako naprej. Vsi naj bi tudi bili obveščeni o vsem, pa vendar ti najbližji ni povedal, da se na Dvojčici dogajajo čudne reči in da so tam zavladali okoreli homoseksualci.«

Saj pa nisi takšna šleva!« **In se napiješ svoje vere** in se posmehneš apaurinu. Tudi ta te ima rad le kratek čas.

»Vem, da nisi tat ali ubijalec, ali izgubljen si pa le. **Ali imaš kaj vere?**« Ni odgovoril.

Mati, dajte, razumite me! **Jaz vam nočem vzeti vaše vere**, nočem vam vzeti tolažbe, ki jo najdete v molitvi. Jaz vem, da je vse to potreba vašega srca in vaše duše, da je ni hinavske misli v vas

Mati je odšla nekoliko pomirjena domov v mali, odlegli trg. In rekla je možu, da se ji stvari ne zde tako obupne, da je to samo kriza, ki gotovo preide; **Tilda je polna poguma in vere**. Toda Tilda v svojem srcu ni imela toliko zaupanja.

GUERRA Molči, Beatrice, stojiš pred oltarjem smrti! To življenje in življenje po smrti je večna uganka; a njena ugašajoča iskra zbuja v nas sveto spoštovanje **in utiša vsak glas razen glasu vere**. Zdaj govori večnost.

401

Te razlike pa ne pripisujemo sebi in svoji »svetosti«, temveč učinku križanja med pravim naukom in pravo, se pravi zavzeto in dosledno uporabo tega nauka - oboje pa je dar božje milosti in ne pridelek človeka samega. A Nobel naj bi šel v svoji drami še dlje kakor Schelley, **ki je nazadnje tudi kritiziral tedanjo Cerkev, a se ni dotaknil vere in njenih stavkov**. Nobel naj bi postavil pod vprašaj samo Sveto Trojico in božjo mater Marijo.

»No, draga moja, kot slišim, **ste odpadli od vere?**«

Se pravi, da **sploh nimate vere;** to mi je bolj všeč,« je odvrnil lord Winter z zaničljivim nasmeškom.

Doma se je Bouvard utrjeval z La Mettriejem, Holbachom itd.; Pécuchet **se je oddaljil od vere,** ki je postala sredstvo vladanja. Gospod de Mahurot je hodil k obhajilu, da bi bolje zapeljeval 'dame', in verske dolžnosti je izpolnjeval predvsem zaradi služinčadi.

2 **POLLITERARNA BESEDILA**

Skladno s tradicijo slovenskega romana in tradicionalnega slovenskega mišljenja se mu ob koncu razpre nova, optimistična življenjska perspektiva. Seveda tukaj velja ugovor, da je **mlad človek, poln zagona in vere,** vendarle lahko takšen, četudi redko.

Slikal sem noč, vso pusto in sivo, polno sramote in bridkosti, da bi oko tem silnejše zakoprnelo po čisti luči. Zato je bila moja beseda, kakor je bila trda in težka, **vsa polna upanja in vere!** Iz noči in močvirja je bil v nebeške daljine uprt moj verni pogled -- vi pa ste me razglasili za pesimista!“

Najprej je naletel na gluha ušesa, a kar kmalu je Abraham bil celo navdušen za krščanstvo. **Nikakor se pa ni hotel ločiti od svoje judovske vere** ter prestopiti h krščanstvu. Jeannot ni popustil in Abraham se je zaradi njegove vztrajnosti odločil takole: „Želiš, da bi postal kristjan?

K slednjim pa najbrž sodijo tisti, ki so si prizadevali za skupen, pravičen jezik človeštva, ki so na področju jezika „delali za mir“. Tako kakor kristjani nimamo odgovora na usodo sveta v njegovem času, tudi na to vprašanje, ki sem ga izrekel v naslovu svojega premišljevanja o bistvu in prihodnosti mednarodnega jezika, namreč ali je bil Zamenhof kriv prerok, lahko odgovorimo takole: Ker nam ni bilo do potankosti razodeto, kakšna bo prihodnost tega sveta, ker je pač pri Bogu vse mogoče, kakor pravi Nova zaveza, tudi ne vemo, kako bo s sadovi naše vere na tej zemlji. Esperanto je kot prizadevanje za enakopravnost **eden izmed teh sadov naše vere,** zato tudi zanj ne vemo, kaj ga v prihodnosti tukaj čaka.

V tem je bila namreč edina odrešitev. Dokler sem se še upiral in hotel preživeti, sem preživetje slutil samo v veri, in moj resnicoljubni boj s smrtjo **se je pravzaprav spreminjal v pričakovanje vere**, v katero bi lahko zares verjel. V teh trenutkih mi je oživel spomin na Kierkegaarda.

Bil sem že skratka v tem in pripravljaj kristifikacijo sveta, pobožanjenje duhovnosti... **Kakor hitro sem se oprijel te vere**, sem sprožil v sebi še druge ideološke mehanizme. S pravo strastjo sem se lotil obračuna s humanistično zavestjo, ki je videla svoj namen v osebnem, individualnem uresničenju človeka.

V tej veliki družini je poučen v veri mater in očetov, ki jo utrjuje v občasni izgubljenosti in zopetnem vračanju skesanih sinov; s to razširjeno družino raste v sina ali hčer nastajajočega Božjega ljudstva, ki je po svoji izročenosti Bogu univerzalno, ne da bi nehalo biti posebno, se pravi narodno. **V ključu vere pa je narod tudi prizorišče in priložnost truda, žrtev**, zvestobe – z eno besedo preizkušenj. V preizkuševalnici naroda se človek uči svoje univerzalnosti.

In samo z darom in močjo vere je mogoče to službo in zvestobo živeti kljub vsem težavam, preizkušnjam in celo najhujšim grožnjam v vsej polnosti. Kakor je samo z močno živo vero mogoče zadostiti vsem zahtevam, ki jih pred človeka postavlja narodnost, pa je po drugi strani tudi samo s pozitivnim odgovorom na te zahteve mogoče polno živeti vero, **saj je bistvena zahteva vere prav spoštovanje**, varovanje in negovanje Božjega stvarstva, katerega nezgrešljivi del je tudi narod s svojim jezikom in vsem, kar je bilo v tem jeziku velikega in lepega povedano in zapisano. Ne zaradi fanatične težnje po prisvajanju vsega, temveč zaradi teže in resnosti preizkušenj sta vera in narodnost usodno povezani.

Kakor v matematiki preverjamo rezultat množenja z deljenjem in rezultat deljenja z množenjem, s čimer sicer ne dosegamo zadnje gotovosti, a se ji vendar zelo približamo, tako tudi tu s filozofijo preverjamo pristnost verskega izročila - in z verskim izročilom preverjamo pravilnost filozofskega spoznanja. **Prava vera mora vzdržati kontrolo razuma**, šolanega in organiziranega v smislu izobražene filozofije - **in prava filozofija mora vzdržati kontrolo vere**, preizkušane po zgledih, mučeništvu in sadovih. Kakor v matematiki, tudi tu nimamo zagotovila absolutne gotovosti, se pravi resničnosti, vendar se ji tako močno približamo, da bi

bilo nesmiselno v imenu teoretične razlike med skorajgotovostjo in resnično absolutno gotovostjo zavreči tolažbo in odrešensko moč obeh.

Zato delujejo stavki filozofije, ki je pretrgala vezi z vero oz. ki se je dala speljati krivi veri, tako mračno in hladno. V njej deluje samo še hladen mehanizem, ki ga poganja vztrajnostno kolo zgodovine, ki je dovolj veliko, da lahko poganja ta stroj tudi še stoletja po tem, **ko je bil dejansko odklopljen od gonilne gredi vere**. Tako ne drži samo Haeckerjeva trditev, kako za vsako veliko poezijo stoji prav tako velika filozofija; tudi za vsako veliko filozofijo mora stati še nekaj večjega: za modrostjo človeka, čeprav inspirirano po Bogu, mora stati modrost Boga samega, kakor jo izražajo stavki vere.

Filozofija je torej kljub svojim mejam, ki se jih mora prav filozof še posebej zavedati in se je filozofija zadnjih nekaj stoletij hudo pregrešila zoper samo sebe prav v tem, da je te meje bodisi objestno prestopala in preskakovala ali pa se jih sploh ni zavedala, vendar nadvse pomemben človekov delež, da se na koncu odrešeno snide, kar se je nekoč v uporabi razšlo, čeprav sodi skupaj: Bog in njegov človek - človek in njegov Bog, ko sta se oba v Očetovem odrešitvenem načrtu že sešla in spojila v enem bogo-človeku za vse druge, v drugi Božji in zanesljivo prvi človeški osebi Jezusu Kristusu. Človek, razumen in verujoč človek, kar je pleonazem, saj je verovati razumno **in razum lahko deluje samo iz posojila vere**, bi tako rad, da bi vsakdo, kakor ga tudi definira antropološka veda, postal vreden tega imena »homo sapiens«, moder človek. Človek bi to rad, a narava noče.

Kadar narava česa noče, pomeni, da Bog tega noče. Zakaj Bog noče, da bi vsako človeško bitje težilo k modrosti, kakor ga njegova definicija označuje in **kakor bi bilo prav in dobro za njegovo vero in za sad vere, za njegovo zveličanje**? Zakaj se poleg nekaj ljudi, ki so zmožni in voljni filozofije, tudi prave filozofije in ne njene današnje sofistične karikature, rodi in razvija toliko več drugih, ki sicer nosijo isto znanstveno etiketo »homo sapiens«, v resnici pa filozofije niso niti zmožni niti voljni?

Nihče ne bo ne rešen in ne pogubljen po usodi. **Tega mu ne govorita niti obljuba vere** niti uvid filozofije. Svet se upira usodi in ji skuša pobegniti, s čimer jo pravzaprav najhitreje izpolnjuje - modri pa se bojuje proti nespametnosti in nezmernosti, ker ve, da se je obojemu mogoče izogniti in da je prekršek zoper razumnost ali pa zoper zmernost za človeka neprimerno bolj usoden kakor pa naklonjenost ali udarec usode same.

Trditev o neizogibnosti posnemanja zahodnih konceptov motivacije, produktivnosti in kreativnosti je morda preveč dramatična, vendar je ta, na katero zdaj računa klerikalni vladajoči regiment v še bolj vprašljiva. **Fanatičnost, ki izhaja iz vere** in zgodovinska pripravljenost na mučeništvo, ne bodo, ne morejo trajati večno, se je strinjal nek moj novi prijatelj, indoktrinacije... Mladi fantje res prostovoljno odhajajo na iraška minska polja, služijo zastonj kot redarji moralnega reda in obnašanja državljanov, vendar to ne pomeni ekonomskega dviga.

Jasno, da ni diskotek ali plesnih lokalov. **Vsako delovanje naj bi bilo namenjena zgolj zadovoljevanju vere.**

Beri Sveto pismo, mi je svetoval, tam vse piše. **Pisma, ki so prihajala zatem, so bila polna vere,** upanja in ljubezni. Pa tudi svaril pred Satanom, hudičevimi skušnjavami in večnim peklom, ki je usojen vsem, ki ne bomo zaživel tako, kot je zapisano v edinem pravem navodilu za uporabo človekovega življenja.

Ali naj se ji uklonim, ker je znanstvena? **Vsake take vere se vendar bojim in otresam.** Ali naj pristanem na stari: credo quia absurdum?

Čudna igra vsevednega pred samim seboj s svojo drugo osebo, ki je nisem mogel nikoli ne sprejeti ne razumeti, ker pač nimam sposobnosti za tiste vrste vero, ki je o sebi izjavila: credo, quia absurdum - verujem, ker je nesmiselno. Te **misli so me že zgodaj povsem odvrnile od vere** in spominjam se doživljanja v sedmem razredu gimnazije, ko me je katehet doktor Ivan Svetina zaradi neke majhne nerednosti avtoritativno in grozeče vprašal, ali mislim izpolnjevati dolžnosti, ki mi jih nalaga pripadnost katoliški cerkvi. Ker mi ni bilo do nesmiselnih prizorov, sem mu odgovoril nekako izmikajoče, češ, že, že.

In kakšna ostaja spričo tega predstava o bogu v glavah naših župnikov in njihovih kaplanov, pa tudi škofov in kardinalov? **Najbolj razgledani med njimi smatrajo vso ontološko in mitološko modrost svoje vere za nekakšno simbolno prisposodabljanje, ki že davno ni več tako nujno obvezno kot vsebina vere,** kakor so na primer nebesa že zdavnaj samo simbol za neznano nebo, ki je bilo nekoč nad oblaki, v prostoru, po katerem so nebesa dobila svoje ime.

Toda pomoč, ki jo tak vernik še prejema od simbolov, očitno slabi in postaja sama po sebi samo simbol.

3 ZNANSTVENE IN TEHNIČNE PUBLIKACIJE

Morda omika in svoboda v smislu liberalnih idealov? Ali pa vendarle obranitev starih vrednot, previdnosti pri "novotarijah" in **ne nazadnje obramba vere** z ohranjanjem položajev katolicizma? Predanost eni od naštetih vrednot ni pomenila, da posamezniku preostale niso bile pomembne.

Bistvo spomenice je bilo prikazati slovenske nacionalne vodje kot moralne krivce za izgrede; podobno so Nemci poskušali že leto poprej v ježenski aferi. L. T. je dne 25. 5. 1869 poudaril, da so bili kmetje razburjeni, **ker so na vižmarskem taboru slišali, da jih hočejo nemškutarji oropati vere in maternega jezika**, dodatno pa da so jih spodbodli še emisarji iz Ljubljane. Poleg osnovnih misli in nedvoumnega navodila, kako naj vlada ravna, so zanimivi posamezni poudarki ljubljanskega občinskega sveta v besedilu resolucije.

Tudi v prihodnjih številkah je G. B. zavračal kneza Auersperga kot liberalca, ki ne bo stremel za mirom, temveč za podjarmljenjem vsega, kar ne misli judovsko-liberalno. Auerspergova izjava, da bo zvest veri svojih prednikov ter da ne podpira svobodnega zakona in svobodne šole, se jim je zdela premalo: **"Ljudstvo, od katerega želi glasove, noče le ščititi vere pred najhujšim, ampak jo tudi primerno častiti."** Pri tem je G. B. prikazal, da knez sploh ne živi med njimi, ampak pride le včasih na lov na medvede in divje peteline, in poudaril, da Auersperg v dolgih letih ni naredil skoraj nič za Kočevsko, kar pa je, je storil le zato, da bi mu prineslo davčne olajšave.

So šiitski muslimani, zato dobivajo pomoč iz Irana. **Mnogi otroci se hodijo učiti vere** v Iran, Jordanijo, Sirijo in Turčijo. Zaradi izoliranosti v gorah se v času okupacije niso mešali s Turki, zato so njihove fizične značilnosti ostale takšne kot pri Bolgarih.

Glede na to je pogosto polemiziral s protestanti in drugimi »nemoralneži«, ki so pretekli kaos tolmačili kot negacijo božje modrosti. **Po njegovem mnenju je treba človeško zgodovino pogledati od daleč in z očmi vere**. Samo na ta način namreč lahko spoznamo, da so zemeljski dogodki posledica večnega namena božje previdnosti.

Karl Lowith, eden pomembnejših avtorjev s področja filozofije zgodovine v prvi polovici 20. stoletja, je bil celo prepričan, da je prav Vico s svojim prehodom od teologije k filozofiji zgodovine sprožil odločilni proces sekularizacije zgodovinopisja. Po dobrem tisočletju je prav on prvi sistematično zagovarjal stališče, **da je človek gospodar vere in ne njen služabnik**, svoje stališče pa je črpal iz prepričanja, da je človek s preoblikovanjem osnovnih institucij (vera, poroka in pogreb) sposoben preoblikovati svoje družbeno okolje.[940]

Gre za specifično skupino - te ženske so visoko emancipirane, hkrati pa kulturno zelo odprte. Pogosto celo spremenijo vero (iz katolištva v islam), vendar se redko prilagodijo standardnim patriarhalnim vzorcem islama, nasprotno, **zdi se, da iz ene in druge vere črpajo tisto, kar je pozitivnega**. Res je tudi, da so možje zelo izobraženi in odprti, sodobni muslimani.

Veliki sofisti tega časa novi veroizpovedi niso namenjali pozornosti, toda v njihovih slavospevih grški religiji in kulturi lahko vidimo obrambni ton proti novim idejam, ki so se tihotapile v družbo. Okoli leta 178 po Kr. je grškega platonika po imenu Celz vznemirila dozdevna grožnja krščanstva rimski družbi in varnosti, zato je **v svojem delu Resnični govor poskušal zaustaviti širitev nove vere** in prepričati kristjane, naj postanejo bolj odgovorni državljani. Izvirno besedilo je izgubljeno, saj ga je Cerkev kasneje potisnila v pozabo, je pa navdihnilo Origenov odgovor Proti Celzu, ki je bil izdan leta 248 in ga pogosto štejejo za največjo izmed krščanskih apologetičnih razprav.

Origen imenuje te figure t;poi ali tipi (4,1,9) in pojasnjuje njihovo vlogo: "Božja Beseda je uredila, da so se v postavo in zgodovino vrinile nekakšne spotike, če jih lahko tako imenujemo, ovire in nemogoče stvari, da ne bi slog, če bi bil nadvse očarljiv, pritegoval vse naše pozornosti. **V tem primeru bi naposled gotovo odpadli od prave vere**, češ da ne spoznavamo ničesar, kar bi bilo vredno Boga, ali pa bi se držali črke in ne bi spoznali ničesar bolj Božjega" (4,1,15). Nejasnost torej zbudi bralčevo pozornost in ga spodbudi k razmišljanju.

V predgovoru se pritoži, kako slabo razumejo retoriko v Parizu, v mestu, ki bi po njegovih besedah moralo biti moderne Atene ali Rim, in nakaže, da hoče poučevati praktično. Govorniška spretnost bo učencu odprla pot do služb in nagrad, **poleg tega pa bo omogočila razširjanje krščanske vere v tujini**. V drugi knjigi poda nenavadno temeljito razpravo o svetovalnem in slavnostnem govorništvu.

Njegov najpomembnejši cilj, kot si ga je zastavil v Kritiki Šole za žene (1663, sl. 1947), je bil zadovoljiti občinstvo. Z deli, kot so Šola za žene (1662, sl. 1947), Tartuffe (1664, prepovedan do 1669, sl. 1934) in Don Juan ali Kamniti gost (1665, sl. 1947), si je nakopal nezadovoljstvo cerkvenih oblasti, čeprav je trdil, **da ni napadal iskrene vere** in morale, temveč versko licemerje.

5 DELO

Z imenom Juan de Pedrosa je Steinhauser začel delovati na Filipinskem otoku Jolo. **Domačini so bili voljni sprejema nove vere** kot le kaj, saj so Španci tik pred tem zaradi upora drevesa »okrasili« s 500 glavami domačinov. Jolojci, povezani z Nizozemci, so se kmalu maščevali, a Steinhauser je kljub španskemu umiku tam deloval še nekaj časa.

Za zlo danes niso odgovorni Srbi, pač pa Albanci, ki odkrito nasprotujejo celo Natovim silam. Sklicujoč se na informacije iz srbske patriarhije, se je škof Miron zahvalil Bogu, da poljski vojaki, ki služijo na Kosovu, **»niso izgubili vere v krščanskega Boga«**.

Pozneje, a še vedno kot mladeniča, so ga pritegnila zapletena religiozna in teološka vprašanja, zlasti pod vplivom novih teorij o Jezusovem rojstvu. **To je bilo odločilnega pomena za njegovo poglobljanje vere**. Pascalovo doživljanje krščanstva je bolj intuitivno; živel je v 17. stoletju obnove katoliškega krščanstva, v katerega se je njegova družina vrnila, katoliške reforme pa so pospeševali novi redovi na čelu z jezuiti.

Janez Pavel II. bo romanje - to bo sicer povezano tudi z državniškimi srečanji, pri nekaterih obiskih in srečanjih pa je zapisana pripomba, da gre za zasebni ogled ali zasebno srečanje - začel v ponedeljek, ko bo stopil na goro Nebo v Jordaniji, končal pa v soboto v Izraelu, kjer so se porajale vse tri monoteistične religije (židovska, krščanska in muslimanska) in kjer je še vedno doma sedem krščanskih veroizpovedi. **Papež gre predvsem v kraje, kjer so doma korenine vere**, poudarja Navarro Vals.

Papeževo romanje odmeva v Italiji bolj kakor katero koli potovanje italijanskih državnih predstavnikov, celo komentirajo ga, to pa rimski državniki redko doživljajo, kadar hodijo po svetu. Čeprav so papež in njegovi predstavniki še tik pred odhodom ponavljali, da gredo na romanje, da s sabo ne nosijo diplomatskih in političnih formul, ter tudi opozarjali, naj vsi

skupaj za božjo voljo nehajo politizirati romarsko pot, italijanski časniki vsi po vrsti pričakujejo diplomatsko akcijo in politično pomembne rezultate, **iskanje korenin katoliške vere** pa jih praviloma ne zanima.

Ko so oblasti leta 1986 kult razgnale, je Lakvena pobegnila v Kenijo, nasledil pa jo je njen bratranec Joseph Koni - leta 1989 je postal voditelj Armade Gospodovega upora. Ta se na severu države še vedno bojuje proti ugandskim oblastem, saj je, kakor trdi njen poveljnik Koni, **odločena, da »ugandski narod vrne na pot vere«**.

Papež Wojtyła je šel v Sveto deželo kot romar. Svojo pot je poimenoval romanje Svetega očeta po Sveti deželi; brez politike in brez diplomacije, so razglašali njegovi glasniki pred odhodom s Petrovega trga v Rimu, kjer so pred dvema tisočletjema vzeli za svojo judovsko tradicijo **in iz judovske vere naredili svojo**; pozneje so z besedo, pa tudi mečem, iz nje naredili svetovno vero in svetovno nadvlado.

Sem za duhovnost, ki ljudi zbližuje, in ne za religijo, ki sociološko ljudi ločuje. **Sama sem do duhovnosti prišla preko vere** v Kristusa. Duhovnost je notranja sila, ki omogoča posamezniku in njegovim bližnjim, da rastejo

Nad razsvetljenski razum, pozitivizem in marksistični kolektivizem **se je konec 70. let dvignila mogočna, neosvojljiva trdnjava vere**, od koder se je svet kazal kot kup nebogljenih ruševin. **Izza asketsko jasnih misli je utripalo srce vere** kot »okvir ali obzorje, ki ga ne moremo zapustiti« in nočemo zapustiti.

Islama ni mogoče deliti na tradicionalni in čisti. Islam je v svojem bistvu že vse od **rojstva naše vere** samo eden. Poti do končnega cilja so v resnici lahko različne, toda to ne menja bistva stvari.

Duhovno oskrbo vojakov ima urejeno vsaka normalna evropska vojska. Vojska je namreč specifična organizacija, kjer posameznik doživi tudi dogodke, ki jih **nekateri lahko preživijo le s pomočjo vere**. Največ takšnih dogodkov je v času vojne.

(Lk 23, 43) V raj kot konkretni in abstraktni topos je vpeta človekova zgodba o stremljenju k popolnosti med grehom in zveličanjem. **Kot locus communis je vir domišljije in vere**, saj

človekovi netelesni duši napoveduje največje čutne užitke, s katerimi Cerkev poplača zvestobo na zemlji. Je torej eshatološki koncept vrnitve v izgubljeni edenski vrt k prvotni popolnosti zlate dobe in prerokovana izkušnja občutenja nebes v večno trajajočem Sabatu, ki ga zaznamujejo sladkost, mir in eno z Bogom

Nadškof Rode mu je v imenu vseh romarjev poročal, da je slovenska cerkev dejavna in enotna, pa tudi karitativna dejavnost je dobro organizirana. Z žalostjo v srcu, je dodal, pa moramo priznati, da so družinske vrednote tako kakor drugod po Evropi pogosto v krizi, vse premalo je spoštovanja do spočetega življenja in **podajanje vere mlademu rodu** je v teh okoliščinah vse težje. »Vse bolj pogosto se srečujemo tudi s pojavi nestrpnosti v naši javnosti,« je papežu pojasnil nadškof Rode.

Njihova borba naj bi ustvarila razmere za radikalni obrat od konstantinske paradigme krščanske udružbenosti, predstavljala je radikalno zavrnitev katoliškega integralizma in vrnitev h krščanski praksi evangeljske vere. **Ta svoj boj so razumeli kot izraz najgloblje vere, ki terja svetniško držo**: »Največji smisel krščanskih revolucionarjev leži prav v povezovanju junaškega in svetega človeka.« Čeprav bi šlo pri teh ciljih zgolj za utopijo, dejstvo ostaja, da so kristjani v NOB odgovorili na versko vojno političnega katolicizma z religiozno in teološko utemeljitvijo svoje borbe.

Vsekakor lahko verjamemo, da je poskušal nadškof Fu predvsem obvarovati svoje duhovnike pred nasiljem in čistkami, ki se vrstijo že od začetka leta. Da bo slika nekoliko jasnejša, je treba povedati, **da so žrtev okrepljenega pritiska vse vere, ki ogrožajo eno od treh svetinj kitajske države** - katolištvo državno suverenost, islam ozemeljsko celovitost in Falun gong družbeno trdnost. Sicer pa ta spor pravzaprav poteka na ravni nad komunizmom.

Toda Mashadov, ki je bil 25 let sovjetski oficir, še moliti ni znal, kaj šele, da bi vedel kaj več o naši veri. **Tod so nas namreč nove vere celih sedemdeset let učili predvsem sovjetski komisarji**, zato mlade generacije Čečencev v bistvu sploh ne vedo, kaj je to pravi islam. Zato sem bil proti islamizaciji republike, saj pri nas preprosto ni bilo dovolj imamov, ki bi ljudem znali avtoritativno govoriti o islamu in njegovem poslanstvu.

Marsovci najbrž ne bi bili sposobni razločevati med Macintoshom in grelcem. Omenjene razprave priključijo na dan kombinacijo tehničnih argumentov o informacijski teoriji in

filozofskih stališč, ki večinoma izhajajo iz okusa in vere. Zato poskušam svoja stališča razširiti s pragmatičnimi razmisleki in nekateri od teh se bodo začeli pojavljati v mojem razmišljanju o...

Potem lahko rečemo: »Postavitev človekovega kroga naklonjenosti je končno stvar vere. Sprijazniti se moramo z dejstvom, da smo krog prisiljeni zarisati, vendar iz naše izbire, kje ga bomo zarisali, ne moremo izključiti vere, ki je zunaj razuma. Moja osebna izbira je, da računalnikov ne umeščam znotraj kroga.

Tudi tisto, kar imenujemo muslimanski svet - pri čemer mislim, da muslimanski svet kot celota ne obstaja, njegovi deli so preveč različni - se bo moral liberalizirati. Nepredstavljivo je, da tistim, ki bi radi muslimane spreobrnili v druge vere, grozi smrtna kazen. Potem ko se bo Amerika maščevala, bo morala za ta del sveta narediti še kaj drugega.

Pavel III.: »Določamo in izjavljamo (...), da je prepovedano jemati svobodo in premoženje omenjenim Indijancem in vsem drugim ljudstvom, ki bi jih v prihodnje kristjani spoznali, pa čeprav so zunaj vere. Nasprotno, določamo in izjavljamo, da smejo svobodno in veljavno uporabljati in uživati svobodo ter svoje premoženje in ju tudi doseči; ne sme se jih zaslužniti.«

Človekova misel, da lahko razbira »božja pota« in ve, kako ravnati Bogu dopadljivo, je namreč nepojmljiv napuh. Šestov najde podobno misel pri Lutru (»Najvišja stopnja vere je, če verjameš, da je on, ki odrešuje tako malo ljudi in tako mnoge obsoja, usmiljen ... Če bi le mogel s kakšnim razumom dojeti, kako je lahko ta Bog usmiljen in pravičen, ko kaže toliko srda in nepravičnosti, vera sploh ne bi bila potrebna.«) in Kierkegaardu (»Niti za hip si ne bom dovolil predrzno domišljati, da tudi za Boga ni nobene rešitve, če ne vidim nobene rešitve jaz

Žrtve španske inkvizicije, ki je bila ustanovljena v sedemdesetih letih 15. stoletja, so bili predvsem judje, ki so prestopili v krščanstvo (»conversos«), in islamski Mavri (»moriscos«). Očitali so jim, da so se na skrivaj še vedno držali svoje stare vere. Dominikanski menih Tomas de Torquemada, prvi veliki španski veliki inkvizitor, je dal v enem letu zažgati 12.000 heretikov.

»Čemu še treba kmetu toliko vedeti, potem ko pozna katekizem...? **Kmeta, dninarja odvrčati od vere** ter polniti mu glavo s puhlim znanstvenim balastom, je isto kakor odtujevati ga oblasti od Boga postavljeni, odgojevati ga za revolucijo, anarhijo!« Podobno velja za težnjo po izobraževanju žensk.

Če bi namreč ustavno sodišče razveljavilo sporni člen, bi ostal nezavarovan negativni vidik svobode vesti, s tem bi nastala protiustavna pravna praznina. Zakonodajalec bo moral v novi ureditvi sporne določbe upoštevati primerjalnopravne izsledke pravne teorije, zakonodaje in prakse in sprejeti take zakonodajne ukrepe, da bo zagotovljen negativni vidik svobode vesti tistih posameznikov, **ki svoje vere ne bi želeli izpovedovati**.

Takšni pomisleki, porojeni ob prebiranju Bertranda Russella, **so me že kot najstnika pomagali odvrniti od vere**. Tako moram skrušeno priznati, da mi je šele pred kratkim prišla v roke drobna, a udarna knjižica Love's Endeavour, Love's Expense izpod peresa W. H. Vanstona, upokojenega angleškega duhovnika.

Vrstni red duhovnih vrednot se znova postavlja na svoje mesto. To posebej velja za ljudi, ki so živeli v DDR in so se po padcu **zidu izrekli, da so brez vere**. Toda sedaj iščejo kot sestradani volkovi.

Temelji vere so štiri knjige in šest resnic

»Financiramo se predvsem s prispevki članov in prodajo knjig. **Včasih smo tudi prodajali hrano, pripravljeno po načelih naše vere**, vendar smo to že pred časom prepustili nekemu podjetju,« je Uroš Lebar predstavil materialne temelje za delovanje skupnosti. Po njegovih besedah je v Sloveniji približno 5 tisoč vajšnjav, od katerih jih 15 prebiva v šišenski skupnosti.

Ti dogodki so opisani v Mormonovi knjigi, ki je poleg Svetega pisma temelj vere Svetih. **Pripadnike skupnosti so preostale vere ostro preganjale** (Josepha Smitha so leta 1844 celo linčali v zaporu), zato so se umikali na zahod in se ustalili ob slanem jezeru v Utahu, kjer so zgradili Salt Lake City. Tam je še zdaj center njihove vere, ki šteje danes približno 12 milijonov vernikov v več kot 160 državah.

»Cerkev na Uršlji gori je izraz resnične slovenske samozvesti, izpričane že pred 400 leti, zato naj nam nihče ne govori, da smo narod hlapcev,« je dejal Rode in dodal, da so uršljegorski kmetje cerkev zgradili tudi iz globoke in pristne vere. **»Svoje vere pred nikomer ne skrivajte,**« je pozval pri maši, ki jo je daroval skupaj s številnimi koroškimi duhovniki. Poudaril je, da je slovenski narod globoko veren in da te vere ni mogoče kar tako uničiti.

O onostranskem in večnem življenju pravzaprav **učijo skoraj vse vere tega sveta**, čeprav ste vi zapisali, da krščanske cerkve prepovedujejo vsak stik z onostranstvom

To mu brez dvoma uspeva in pred nami je utripajoče telo, ki navzven širi mrak, najbolj pa razjeda svojo lastno mehko sredico. Trpeče bitje je tudi Ana Petrovna v presunljivi interpretaciji Mirjam Korbar, nekdanja Židinja Sara Abramson, **ki je ostala brez vere**, brez staršev, brez česarkoli, razen Ivanova. Pravzaprav je v tem trenutku že tudi brez Ivanova, zato pa s smrtno boleznijo v telesu.

Naslovnega članka nisem bral, ker so mi ideje, kakršne prevzemajo dr. Susmana, dolgočasne. Mislim, da se tudi Ivan Tomažič ne bi oglasil, če jih ne bi razlagal bivši duhovnik, **ki, mimogrede, ni izgubil vere**, ampak je izgubil le »pravo vero«.

Sekte so tako protestna gibanja, ki pa ne nasprotujejo le obćim družbenim vrednotam, temveč tudi (ali predvsem) prevladujoči cerkvi, iz katere se sekta pogosto loči. Sekta tako ne zavrača obstoječe religijske tradicije, nasprotuje le znotraj te tradicije prevladujoči cerkvi, ki po mnenju pripadnikov sekte ni več legitimna predstavnica te tradicije, **saj je odstopila od prave vere**, ne predstavlja več pravega nauka ipd. Sekte so, v nasprotju s cerkvami, ekskluzivne: članstvo ni avtomatično, ampak se posamezniki za vstop v sekto zavestno odločijo.

Kult matere boginje in žrtvovanje sta del obredja hindujcev in budistov. **Žrtvovanje je eden izmed temeljev vere** v Nepal. Prav Mata Kali zahteva največ.

Je veren, ni pa radikalec. Zanj je sprejemljiva samo država, **v kateri bo politika ločena od vere**. »Šiit sem, a povem vam, da mora četrt 'Sadam' iz Bagdada.«

Skavtska ljubezen do narave izhaja iz vere, ne iz blodnega ekologizma, sporoča mladim papež Janez Pavel II

Verni ljudje ne varujejo narave samo zato, ker bi jih gnal blodni ekologizem, ampak njihova **odgovornost do narave raste iz vere**, uči papež Janez Pavel II. Katoliško glasilo Avvenire sodi, da je ta misel jedro papeževega sporočila in bistvo skavtskega gibanja

Beseda baptist izvira iz grškega »baptizo«, kar pomeni nekoga potopiti v vodo. Zaradi krsta s potapljanjem v vodo je oznanjevalec Janez Krstnik tudi dobil naziv krstnika oziroma baptista, pri čemer je zanimivo to, da baptistični krst izključuje krst dojenčkov, torej oseb, **ki še ne morejo in ne znajo izpovedati svoje vere**.

A vsekakor je šlo za svojevrstno religijo. **Tako kot vse vere tega sveta je zahtevala žrtve, silila posameznike**, da skozi trpljenje spoznavajo metafizično svetlobo vzvišenega cilja, pot do tega cilja je posula s trnjem, lakoto in taborišči za prisilno delo, hkrati pa ni nikoli dovolila, da bi jo kar koli kakor koli ogrozilo

Živimo v času velikih odločitev, čeprav se vsi tega ne zavedajo. Zato škofje prosimo vse kristjane, ki so zaupani naši pastirski skrbi: **ne skrivajte svoje vere**! Ne ostanite ob robu poti v skupno prihodnost!

»... da ne bi zdaj Anderlič rekel, da mora postat predsednik, ker je Zorko tako rekel ...« To piše na hrbtni strani pesmi z naslovom Zgoraj in spodaj brez: »Ker ne verujem in ker je vse od **Boga, me je on sam oropal vere**, vzel mi je sebe, vzel mi je nebo in me pustil na zemlji, ki ni moja. Mislim, da ga bom poslal k vragu, tega Boga, da bo videl, kaj se pravi biti sam in brez sebe v peklenškem breznu.«

Več kot četrto stoletje se iranska duhovščina bori proti kulturnim vplivom z Zahoda, zaradi katerih je vsakdanje življenje te islamske republike vse bolj prežeto s tujimi televizijskimi programi, knjigami, filmi, glasbo in zahodnjaško modo. To po mnenju islamskih verskih dostojanstvenikov **mlade odvrača od vere**. Pripadniki konzervativne struje se želijo po državni televiziji IRIB upreti vse bolj priljubljenim modnim smernicam iz tujine.

Tamkajšnji župnik Mihael Valthuber je pomembno vplival na njegov vrednostni svet. **Zver se je v adolescenci oddaljil od vere in Cerkve, a se jima je pozneje spet približal**.

Ti so pred tremi leti na ameriškem nebu štiri potniška letala spremenili v bombe in sprožili prevrat v regiji in njenih odnosih z Washingtonom. Po besedah kronskega princa Abdale namen konference ni določiti, kaj je terorizem, pač pa **naj bi ga ločili od vere** in politike. Poudaril je, da terorizem ni sinonim za islam in ne za arabski svet.

Katoliška cerkev ima pri tem pomembno vlogo, zato bi bil njen razpad ali zdrs v nepomembnost slab za razvoj. Če bo družbeno občutljiva in **se ne bo obnašala kot lastnik vere**.

Na obzorju zgodovine vidim temo. **Ko ne bi bilo v meni vere v Boga**, v smisel vsega, v vstajenje mrtvih, bi bil v globljem brezupu, kakor so vsi naši nihilisti. Kar pa se tiče literature, sem se že zdavnaj zaklel, da ne bom jemal pisala v roke, če za to ne bo primernega razpoloženja, po domače navdiha.

Vaš junak Florijan Burnik, primorski duhovnik, je na lastni koži trdo občutil vse totalitarizme, kljub temu si ohrani notranjo prostost in vedrino. **Oboje prihaja iz vere** v Boga in v narod. To oboje je imel tudi Bevkov Čedermac, a Čedermac pripada kategoriji narodnih »očakov«, vaš Florijan pa je človek modernega izkustva.

Hadž ali romanje muslimanov v **Meko je eden od petih stebrov te vere** in zagotovo eno najbolj množičnih verskih potovanj na svetu. Islamska sveta knjiga Koran namreč predpisuje, da mora vsak musliman, ki je fizično sposoben in ki si to lahko privošči, vsaj enkrat v življenju obiskati rojstni kraj preroka Mohameda.

Združene države Amerike so utemeljili puritanci, verski gorečnejši, ki so pribežali iz Evrope tudi zato, **da bi lahko svobodno oznanjali svoje vere**. Evropski verski prostor so si zakoličili katoliki, protestanti in pravoslavci ter vsak na svojem vrtičku odrinili drugače misleče oznanjevalce in monopoli nad resnico so rodili tudi neštete dvomljivce.

Kardinal Ratzinger je bil tisti, ki je zadnja leta operativno vodil katoliško cerkev, že prej pa je pisal cerkvene dokumente in tudi papeške okrožnice. Pri tem mu je ostala nehvaležna vloga strogega čuvarja prave **vere, ki ni bila in tudi zdaj ni povsod priljubljena**. Kot papež spreminja svojo podobo in prav praznovanje dneva mladosti v Kölnu je zanj posebno pomemben mejnik, menijo rimski vatikanisti.

Prav nič naključno ni, da novinarjem, o katerih vedo, da bodo to povedali naprej, prišepnejo na uho mnenje vplivnih ljudi o tem, da se jim zdi del slovenske katoliške duhovščine kar malo preveč zagnan v politiko in **kar preveč oddaljen od vere** in temeljnega pastirskega poslanstva. Zanimivo, podobne pripombe so na račun hrvaške cerkve v istih krogih prišepnili hrvaškim novinarskim kolegom.

V najbolj neosebni pesmi sem bila najbolj izpostavljena. Pri tem sem kakor v tretji osebi opazovala in poimenovala najboljše iz svojega ateizma - to je pogum za organsko čutenje smisla brez vsake garancije, in **najboljše iz svoje vere - to je ponižnost, da se umakneš in s tem šele odpreš prostor za smisel.**

Jure: **Vrnila bi se h koreninam vere.** Šlo bi za vzpostavljanje nekaterih vrednot in preprosto vzgajanje mladine v duhu čaščenja določenih ljudi, kot sva, recimo, midva.

Ganljivo je bilo gledati, kako so ljudje v pozdrav dvigali bele robce ter poklekali. **Toliko vere človek ne vidi vsak dan.**

Verske svoboščine in **diskriminacija na podlagi vere** in prepričanja

Bila sva pač najstnika v najbolj občutljivih letih najstniške levitve. Trudila sva se, trmasto, vztrajno, že **skoraj krčevito sva se oklepala svoje vere**, potrebovala sva boga. S to izkušnjo razumem celo tiste otroke, ki se jim je v Međugorju prikazala Gospa.

Vendar verjamemo tudi v Mormonovo knjigo. **Cili naše vere je**, da bi postali čim bolj podobni Jezusu,« razlaga Juhart. Otroke krstijo šele pri osmih letih starosti, ker se lahko po njihovem mnenju takrat sami odločijo, ali želijo postati verniki

V drugem delu knjige se Dawkins osredotoči na filozofska vprašanja. Če je človek nastal z evolucijo, kakršno je popisal Darwin, in večina človeštva verjame v boga, se upravičeno lahko vprašamo: kakšne okoliščine v naravni selekciji so ohranile **človekovo nagnjenost, da se oprime neke vere**? Dawkins postavi hipotezo, po kateri je otrokom prirojeno zaupanje in verovanje v vse, kar jim pripovedujejo starši.

Rešiti nam je uspelo najtežje primere. **Tudi tisti, ki nimajo vere v boga**, imajo vero, da je sla po življenju močnejša od sle po drogi.«

V današnjem času množica pametnih glav verskih dostojanstvenikov naredi mnogo premalo, da bi bila vera tolmačena v obliki, ki bi bila bolj sprejemljiva za sedanje racionalno in ne mistično naravnane ljudi in da bi vera odpravila lastne napake. Prav te pomanjkljivosti so voda na mlin zagrizenim ateistom, ki potem s tako vero obračunavajo - ne zavedajoč se, da je tudi njih ustvarilo Stvarstvo, **ki je steber te vere**, ki jo dajejo v nič.

Kabala je tu, ker je bil Lamm vzgojen v tradicionalnem judovskem duhu. **Četudi se je pozneje odvrnil od vere**, ima pod kožo precej tradicionalnih naziranj svojega naroda, do katerih pa ima zelo selektiven, domala praktičen odnos. S pomočjo sheme o kozmični urejenosti, ki pri njem na nek način nadomešča vero, si poskuša pojasniti sosledje dogodkov, v katere je vpleten, v njih poiskati vsaj sled notranje logike, kanček upanja na ugoden razplet.

Po vojni je bilo prizadeto slovensko **ljudstvo, ki se je od vere oddaljilo**, je izpostavil Rode, in dodal, da to za Cerkev pomeni izziv in vabilo k večji zavzetosti za duhovno in moralno prenovu slovenskega naroda. »Državna oblast ima kot pravna naslednica prejšnjega režima precizne obveznosti do živih in mrtvih, ki naj jih izpolni v skladu z zgodovinsko resnico in pravičnostjo, za nas kristjane pa velja zapoved ljubezni in odpuščanja v iskreni želji po narodni spravi,« je še dejal.

Moja družina je živela iz vere. Bog je bil navzoč tako, kot smo bili mi drug ob drugemu.

Kljub očitni nevarnosti pa bodo v prihodnosti potrebne razprave o tem, koliko je versko opravičevano **nasilje temeljni del neke vere** in koliko so za to krive druge okoliščine. Tu pa se kritičnih pogledov ne bo moglo obraniti niti krščanstvo s svojimi križarskimi vojnami, inkvizicijo, zatiranjem znanosti in podobnimi zgodovinskimi praksami, ki jih danes zavračajo.

Vedno znova jo obravnava v odnosu človeka do narave, do sebe in do absolutnega. **Krepost ne postavi kot stranski proizvod vere, temveč kot njeno izhodišče in središče**. Govori o trenutkih zatopitve v duha, čeprav redkih (esej Transcedentalist), v katerih človek prepozna avtentično povezavo posamičnega z vseobsegajočim in vseporajajočim vesoljnim duhom (v duhovni tradiciji Vzhoda bi temu rekli meditacija).

Ko pa je prihodnji dan z nekaj tisočimi neoboroženimi spremljevalci prišel na dogovorjeni kraj, ga je Pizarro pričakal z vojaško zasedo. Ker Atahualpa **ni hotel sprejeti krščanske vere** in priznati suverenosti španskega kralja Karla V., ga je Pizarro interniral in dal pobiti njegovo spremstvo.

V Wojtyłovi encikliki Fides et ratio, pri kateri je imel precejšen delež tudi tedanji kardinal Ratzinger, je razumeti, **da je lahko razum le v službi vere**. Kje bi sploh iskali tisto točko, na kateri bi se lahko srečali znanost in vera, je težko opredeliti, saj so pravila, ki veljajo za znanost povsem drugačna in precej strožja.

Ker je to v zadnjem času aktualna dnevnopolitična tema, vezana predvsem na pričakovanja nove vlade, se kaže vprašati: ali ne znamo več misliti in smo pripravljeni samo verjeti? **In če, potem naj bo jasno, da so vere vredni samo redki.** Posebej to velja za menedžerje

Po padcu Kabula so mi dejali, da se oni ne bojujejo za ozemlje, ampak za islam. **Ozemlje so izgubili, vere pač ne**, zato so nadaljevali boj. In to ozemlje ne pripada nam; naše vojske v Afganistanu, Pakistanu in Tadžikistanu, kjer imajo Francozi svojo letalsko oporišče, nimajo kaj iskati.

Iz njegove življenjske zgodbe je mogoče izluščiti, da se je iz pogosto nevarnega okolja predmestij in kvarne družbe iztrgal, tako **da se je oprijel šole in vere**. Na vprašanje, katera od obeh je po njegovem mnenju v življenju pomembnejša in kakšen nasvet bi dal mladim, ki se želijo dvigniti z družbenega dna, odgovarja, da sta pomembni tako šola kot vera, in to z roko v roki: »Šola ne da vsega, izobrazba, naj bo še tako visoka in kakovostna, ne more zapolniti praznine in odgovoriti na vprašanja bistva človekovega obstoja, za kar poskrbi vera.«

Če je že imel ideološko politični govor, potem bi moral nuncij najprej obsoditi španske razmere in vlogo španske RKC, med drugim njeno zavzemanje za odzemanje, za uradno krajo otrok »brezvercem«, ki jo je sopovzročil Opus Dei in njegov ustanovitelj Jožefmarija Escriva, človek, ki ga je nedavno tega Sveti sedež razglasil za svetnika in ki ga tako povzdiguje kardinal France Rode. V Mariboru je bil nuncij bolj umerjen, **poskušal se je držati vere**, kljub temu pa se ni mogel zadržati, da Slomška ne bi razglašal za »duhovnega očeta slovenskega naroda«. Spet ena od značilnih katoliško polaščevalnih potez.

V Zaresu pa upajo, da je »vsem jasno, da javno izobraževanje oziramo šolstvo mora biti laično in nevtrarno«. Kot je izjavil Franco Juri, verska svoboda pomeni, da ima vsakdo pravico do dopolnjevanja **vzgoje po merilih lastne vere**. »Vendar ne v javnem šolstvu, ki je namenjeno vsem in ni ne verno ne protiverno.«

Šepetanje o veri in vsemogočnem Bogu, ki je med njima trajalo cele ure in dneve, je vendar župnikova osnovna naloga. **Ženska je bila lačna vere**, to je župnik Huuskonen kaj kmalu opazil. Celo molila sta večkrat skupaj.

Vera take cerkve vernikom ne prinaša tolažbe, kakršno bi lahko. Zaradi take cerkve **nekateri iz vere zbežijo, drugi vanjo ne pridejo**, pa sicer bi. In takih ljudi na motnem robu (ne)verovanja je veliko.

Začne se z opredelitvami Balkana in Evrope, kar je bilo kočljivo in vnetljivo tudi tedaj, ko še ni bilo skupne države, ki bi zaradi teh preprirov lahko šla v franže. **Naboj teh in sorodnih oznak (kjer nastopajo divjaki, svinje ipd.) je bil od nekdaj močno odvisen od vere** in politične opredelitve opisovalca. Res je, da daleč na jugovzhodu ni bilo prav drugače: tudi vprašanje, kje se začne in kaj pomeni Makedonija, je kočljiva zadeva.

Tako se je lahko vživela v resnična načela židovstva. Še zmeraj prijateljuje z rabinom, **četudi se je oddaljila od vere, ker »hoče sama krmariti svojo barko«**. »Če sledite določeni veri, je vse predvideno, veste, kdo ste, od kod prihajate, kam greste.

Iz že srednjeveške zahteve, da se primerno poudarita mesto in vloga laikov nasproti duhovščini, se je na koncu razvila in rodila ateistično in prostozidarsko navdihnjena ideologija, po kateri je treba vse javno življenje urediti brez kakršnega koli vpliva in navzočnosti religije. Ker je bil laicizem zgodovinsko tesno povezan z liberalizmom, mu je to branilo, **da bi odkrito preganjal vere in cerkve**. Religije torej ne iztreblja z nasiljem, vendar ima do nje negativen odnos.

Kot tudi rešitev, ki jo ponuja - vrnimo vero v večno življenje, pa bomo odpravili vzrok tragičnega stanja -, ni prava in ne seže dlje od marketinške poteze. Za dokazovanje na tej ravni žal ni treba pronicljivih analiz: tudi tisti, ki niso izgubili vere v večno življenje, se

ubijajo na cestah, delajo splave in samomore in so alkoholiki (narkomanov je najbrž manj samo zaradi mladosti), **medtem ko vsi, ki ne negujejo takšne vere**, gotovo niso notranje prazni, razklani, zamorjeni, avtodestruktivni itd. Hvala bogu se takšne statistike ne delajo ločeno za verne in neverne, ker svet že dolgo ni več črno bel, zato tudi ni dovolj gledati samo izbrane dele in soditi o celoti niti ga ni mogoče razumeti samo s površnimi mnenji in številkami niti debata o teh stvareh ne more biti posebej koristna.

Vedeti in živeti z občutkom, ki me spremlja, da sem svoje življenje pravilno usmeril ter ga zastavil za nekaj, v kar globoko verujem - **ohranjevanje in utrjevanje vere v slovenskem narodu** - v tem je temeljni prav mojega življenja. In to je lepo in osrečujoče.

Med petjem in molitvami so verniki iz Slovenije in zamejstva prinesli papežu darila, papež pa se je v sklepnem obredu Angelovega češčenja spomnil na pomembno mesto Marije v Sloveniji (Sveta gora, Brezje, Ptujška Gora), podvomil, da se človek lahko uresniči brez Boga ali celo proti njemu, ter Slovence pozval: »Če hočete graditi družbo, ki bo gostoljuben dom vsem, ovrednotite **veliki dar vere**, ki je prišel v vašo domovino pred več kot tisoč dvesto petdesetimi leti iz treh zibelk krščanstva: iz Salzburga, Ogleja in Velehrada.« Papež je Mariji izročil Maribor, kjer je novi blaženi opravljal svojo škofovsko službo.

Množica, v kateri je bilo 800 duhovnikov, ravno toliko redovnic, 1500 invalidov in prav toliko posebnih gostov, 2000 skavtov in ravno toliko ministrantov, bo ta dogodek, zgodovinskega pomena za Slovenijo, pomnila. O odločitvi, ki jo je kongregacija za svetnike predala petim zdravnikom, kasneje osmim teologom in **nato še branilcu vere**, o odločitvi, da Slomška Cerkev razglasi za blaženega, smo nekaj znanih Slovencev povprašali že v zgodnjih dopoldanskih urah, pred samo beatifikacijo. Franc Testen, predsednik ustavnega sodišča, nam je dejal, da bi bilo o tem lažje govoriti po dogodku samem, »za zdaj pa - velika pričakovanja!«

Sicer se Rimskokatoliška cerkev vse bolj zaveda, da je nastopanje na televiziji ne bo rešilo iz krize, če svoje krščanske naravnosti ne bo dokazovala v vsakdanjem življenju vernikov. Raziskave namreč kažejo, **da je življenje vse bolj odmaknjeno od vere in vera od življenja**. Omenjeni komentator meni, da se z verskimi sporedi na televizijskem zaslonu ta prepad ne bo zmanjšal.

»Prvo kar je uvedel sultan el Fatih v Bosni, je bila Ahdnama, s katero je zagotovil vsem kristjanom, da se njihovi božji hrami morajo spoštovati, da jih ne sme nihče porušiti. **Ni vsiljeval vere**. Zaradi boljšega osebnega položaja pa je marsikdo izmed tistih, ki niso vedeli, kaj so, sprejel islam.«

7 GOVORJENA BESEDILA

Tudi predlagana sprememba tretjega odstavka istega člena za poslansko skupino Združene liste socialnih demokratov ni bila sprejemljiva, zato je vložila dva amandmaja, s katerima je sledila potrebnosti in ustavnopravni utemeljenosti, izhajajoči iz odločbe ustavnega sodišča. Ta pa v 32. točki obrazložitve zakonodajalcu nalaga, da bo moral, navajam, "sprejeti ustrezne zakonodajne ukrepe za zagotovitev negativnega vidika svobode vesti tistih posameznikov, **ki svoje vere ne bi želeli izpovedati**", in v 13. točki obrazložitve, kjer je rečeno, "v primerjalnem šolskem pravu so prepovedana dejanska, vzporedno učinkujoča ravnanja, ki za posameznika predstavljajo prisilo glede svobode izražanja oziroma neizražanja ver oziroma svetovnega nazora". Predlagali smo, da se v tretjem odstavku doda nov stavek, s katerim se ureja konfesionalna dejavnost v vrtcih in šolah s koncesijo, in sicer v naslednji obliki - navajam: "Konfesionalna dejavnost je dovoljena v vrtcih in šolah s koncesijo, kadar se izvaja izven programa, ki se opravlja kot javna služba, vendar zaradi varstva ustavnih pravic neverujočih ali drugače verujočih konfesionalna dejavnost ne sme časovno prekinjati programa, ki se izvaja kot javna služba, ali se nanj časovno in prostorsko navezovati tako tesno, da bi to lahko pomenilo indirektni pritisk na neverujoče ali drugače verujoče."

Prvi je ta, da odločba ustavnega sodišča govori o tem, da je zakonodajalec dolžan, da v svojih rešitvah sprejme ustrezne zakonodajne ukrepe za zagotovitev negativnega vidika svobode vesti Tistih **posameznikov, ki svoje vere ne bi želeli izpovedati**. V odločbi ustavnega sodišča v primeru izvajanja konfesionalne dejavnosti v vrtcih in šolah s koncesijo ni naveden noben primer v dosedanji veljavi tega zakona, da bi bila kadarkoli lahko do sedaj kršena, torej negativni vidik svobode vesti, zato in menim, da je to pomemben dodatni argument, da je zakonodajalec tukaj bolj širok in da ne gre v zelo striktno tolmačenje in možnost, ki mu jo daje odločba ustavnega sodišča.

Iz tistega znamenitega Pavlovega dela o ljubezni - **nimamo več vere**, upanja, ljubezen, ampak imamo cerkev, udobje in denar. Hvala lepa

diskriminatorno. **Vse vere so na naš prostor prišle, niso bile tu od nastanka sveta**, da spet uporabljam ta biblijski jezik - ne zahajam v to, kako so prišle,

Predvsem takega, ki dvomi ali nima vere. Njegovi govori so gladko lahko razumljeni in **jih gladko lahko bere in razume človek, ki nima vere**. Nagovarja.

Moj interes, moja želja je bila pač pomagati na drugačen način. Jaz bi tako rekel, **da je to del vere**.

Kar uspešno izrabljajo vse vere še dandanes. Zanimivo je pri tem Mitreju, da je to edini v Sloveniji, ki se je ohranil na prostem

Se vam zdi, da lahko Sveto pismo in umetnost razdelimo, da nista povezani? Jaz mislim, **da umetnost se rojeva iz vere**, Sveto pismo pa je močno povezano z vero.

Kljub temu, da se **ljudje na prvi pogled danes oddaljujejo od vere** in Cerkve, ostajajo v njih odprta številna vprašanja, povezana z njihovimi najglobljimi hrepenenji in iskanji. Ljudje begajo in iščejo odgovore na prostem trgu duhovnosti, na katerem pa pogosto ni Cerkve.

Uči da obstaja en Bog, ki sporoča svojo voljo vedno v novih razodetjih. **Temelj vsake vere je molitev**. Molitev je dimenzija, ki gradi in dopolnjuje duhovno plat človeka.

Ljudje v teh dnevih iščejo tolažbo v veri, v svojem odnosu do Boga in da tukaj najdejo tolažbo za življenje. In tudi veliko ljudi mi je reklo, gospod, **če ne bi imel vere, bi veliko težje prestal** zdaj te strahove po poplavih. Tako pa najdemo eno oporo, eno pomoč za vedrejši korak v lepšo prihodnost.

Tako, da tukaj predvsem z enim sistemom, ki smo ga sprejeli, kot vsako stvar preizkusili na lastni koži in deluje, " defa sistem " recimo omogoča, da človek neposredno izkusi, doživi, se pravi ta prehod življenja in smrti, se pravi ozavešči smrt kot neločljiv del življenja in s tem se pravi se odnos do smrti popolnoma spremeni. **Verjamemo, da je ustanovitelj vere Baha** ' i- Bahaula prinesel zakone za naslednjih 1000 let, ki so primerni za človeštvo, za sedanjí čas in prav tako je govoril Bahaula o smrti in Bahaula je omenjal to, da je žalostno, da se telo oziroma, da se nekdo, ki nam je drag loči od nas in seveda smo žalostni, ko se zgodi smrt,

zavedamo pa se dejstva, da gre za smrt, le za fizično smrt in fizično ločitev od nas, ker duša živi še naprej v naslednjih Božjih svetovih.

Ja, veliko. Bog varuj, **če ne bi imela vere**, ne vem kako bi živela, zelo veliko. Bolnega človeka, samo vera ga gor drži.

" Gospod naš Bog, tebi izročamo te darove, očisti nas greha... Upadajo duhovni poklici in nekako ne dohitevamo smrti duhovnikov z novimi duhovnimi poklici, obenem pa tudi recimo zaenkrat se naše Cerkve še praznijo in ne najdemo odgovora recimo na, bomo rekli na **blagostanje človeka, ki ga velikokrat oddaljuje od vere** in ne vidi v veri velike vrednote.

Jaz sem pa v svojem predavanju nekoliko ta naslov obrnil in poudaril, da obstaja vsekakor en Bog, ampak mnogo različnih podob, oziroma, da verniki prepoznavamo Boga v različnih podobah. V kakšni podobi prepozna vernik Boga, **pa je odvisno od njegovega izražanja vere**, izražanje vere je odvisno od kulture v kateri živi, oziroma v kakšnem družbenem sistemu živi. Vsekakor od naših medčloveških odnosov, o tem kako smo povezani in v kakšnem okolju živimo, je odvisno tudi o tem, kako in kje prepoznavamo Boga.

Imam tudi težave, tudi kot ima vsak izmed nas, ampak v tej skupini se zahvalimo Gospodu, ga slavimo, častimo, ga prosimo in jaz vem, da meni Gospod pomaga. Prinesem svoj križ na ta kup, ki se najdemo in vsi to položimo svoje probleme in jih obtešemo, čisto tako po domače povedano, ko pa gremo, so pa te, ta križ je obtesan in je lažji in ga lažje prenašamo do naslednjega tedna. mnogokrat je človek na tleh in mu takle, recimo, molitev in pa ta sestanek veliko pomaga. pač prosimo Boga za kraj, za prebivalce za zdravje in radi se imamo Razlika med župnijskimi celicami in drugimi skupinami v župniji je v tem, da včasih skupine težje sprejmejo člana začetnika, zlasti če ta nima določenih Krščanskih osnov, medtem ko je celica usmerjena izključno v evangelizacijo in se najbolj uresničuje takrat ko vanjo vstopi **nov član, četudi oddaljen od vere** in Cerkve.

Jaz si ne predstavljam vere, ki ne bi poznala dvoma. **Mislim, da je to sestavni del vere**. Daje dvom...

Slovenci smo med prvimi evropskimi narodi, ki imamo celoten prevod Svetega pisma. **To ni samo temelj naše vere**, ampak tudi temelj naše kulture, jezikovni temelj, na podlagi tega smo

se razvijali naprej kot kulturni narod in tudi obstali- " Stati inu obstati " to je Trubarjeva rečenica, ki pričuje o tem, da je bil velik idealist in zelo vztrajen in marljiv delavec in pedagog. Derendingen je predmestje Tübingena.

Da ji je nekdo rekel, lačen sem bil, brezdomec, nag, žejen, vi ste prišli k meni in dali samega sebe. Gospod Andolšek, hvala vam tudi zato ker ste nam povedali, da ste nas spomnili na stisko trpečih ljudi in **želim vam, da vam vere v Boga, v sonce, kakor ga vi imenujete, nikoli ne zmanjka, seveda za Afriko.** Najlepša hvala.

8 PERIODIKA

Menim, da. **Oddalžil sem se od vere,** vendar spoštujem vernike in njihove voditelje. Poznam globino tega čustva.

Naj bo to Evropejcem vseč ali ne, muslimani so del Evrope. **Veliko jih svoje vere ne bo opustilo.** Zato se morajo Evropejci naučiti živeti z njimi in z islamom.

Da bi iz nje izstopili, je potrebna večja udeležba v gospodarskem in političnem življenju ter manj zahtev po hitri asimilaciji. **Vse vere, ki izvirajo iz Abrahama,** imajo notranje mehanizme za spremembo, ki jim dopuščajo prilagajanje novim okoliščinam skladno z običaji verske skupnosti. Tako fundamentalizem kakor zahteve po asimilaciji - bodite takšni kot mi in to takoj! - pričakujejo te mehanizme.

Če je bil konflikt v drugi sudanski državljanski vojni predvsem posledica vere, je v Darfurju drugače. Tudi afriška plemena so večinoma islamske vere, zato je ločnica predvsem rasna in plemenska.

Od vere je marsikdo odpadel, a glavnina je ostala, je dejal Franc Rode, čeprav »versko manj izobrazena, v moralnih načelih manj trdna in s Cerkvijo manj živo povezana«. Kot je še povedal, je duhovna in moralna prenova slovenskega naroda za Cerkev velik izziv

Ali števila napovedujejo celo še večjo katastrofo, ki šele prihaja? Polni grozljivih podob prizadetih mest in vasi, napeti od pričakovanja olimpijskih iger, katerih bakla je že doživela nepričakovano krizo, praznoverni, kot je to **značilno za večino narodov, ki nimajo vere,**

Kitajci kukajo izza pleč nesreče, ki je prizadela njihovo deželo. In pri tem jim domišljija deluje bolj kot kdaj prej.

Našteto nima ničesar opraviti z institucionalno vero. **Poznam res veliko ljudi, ki so zelo vpeti v cerkvene strukture, vendar ne najdejo vere zase.**

Vse vere učijo strpnosti

Zato so ravno tovrstne iluzije trajne teme gledališkega ustvarjanja, segajo pa tako od intimnih do družbenih zgodb, popolno izpeljanih v svoji nepopolnosti. Če kje, potem so aktualne v nekdanjih državah t. i. vzhodnega bloka, ki so v zadnjih 15 letih in več izpostavljene močnim družbenim spremembam ter **drvenju iz ene izgubljene iluzije v drugo, iz ene vere v drugo,** iz enega verovanja v drugo, torej.

In tudi sodobna znanost ugotavlja, da izhaja božjepotništvo iz naravne vere in da je romanje človeku ponekod posebno blizu in dostopno. **Te vere krščanstvo ni nikoli preganjalo.** Že od svojih začetkov je le skrbelo, kako iz nje odstraniti poganske primesi.

Med mašo v Sydneyju je Benedikt XVI. pozval mlade, naj zavržejo duhovno puščavo, s katero se po svetu širijo notranja praznina, brezimen strah in tih občutek obupa. Svet potrebuje prenovu, mladi naj zato **s pomočjo krščanske vere zgradijo novo dobo,** v kateri ne bo pohlepa ne materializma. Upanje nas bo osvobodilo plitkosti, apatije in samozaverovanosti.

»V mojem srcu ni vere, ni ljubezni, ni zaupanja, a toliko bolečine, bolečine zaradi hrepenenja, bolečine zaradi nezaželenosti. Hrepenim po Bogu z vso dušo, a med nama je velik prepad,« je žalostna zapisala in dodala, da je celo opustila molitev.

»Počasi sem se vživel,« se je pospominjal ob svoji osemdesetletnici, ko je bil njegov prijazni obraz že malce upadel, že prej globoko ugreznjene oči še za spoznanje bolj ugreznjene. Kolegom z Družine je govoril tudi o pogosto ostrih sporih s takratnimi politiki, o nasilni ateizaciji otrok, **o izganjanju vere iz medijev,** predvsem najmogočnejšega med njimi, televizije, drugim o srečnem otroštvu na Dolenjskem, o mami in sestrah, o nepozabnih

profesorjih, ljubezni do branja, zadnje čase tudi o svoji gluhoti, ki ga je pahnila v mučno osamljenost.

»Šok je bil strašen, kar naprej sem jokala. Toda moj mož je bil tako trden, **on je imel toliko upanja, vere**, da je odneslo tudi mene - pomagal mi je.« Toda ob inkubatorju nista nikoli jokala, Nadja je Vesni pela pesmice in ko se je po enem tednu prvič dotaknila, je to obema pomenilo ogromno.

Komunistična partija je to spreminjala zelo previdno, tudi božič smo takrat obhajali. To je bila počasna taktika **osvoboditi ljudi od vere**, kot se je tedaj reklo - opija ljudstva.

Brez zamere, to ne pomeni, da je ateist slab. Mi rečemo, da **ateistu starši niso nudili vere**, ker velja prepričanje, da moraš otroka, ki je star šest let, nekam usmeriti ali mu vsaj vcepiti moralne vrednote, da bo koristen za okolje in ti bo pomagal, ko boš star. Se pa muslimani iz Afrike, Balkana ali Bližnjega vzhoda zelo razlikujemo med seboj.

»**Otroci imajo več vere kot odrasli**, bolj so odprti za skrivnostno ... otroci brez težav verjamejo v Jezusa, skritega pod podobo kruha.«

Z njimi sem se razšel prav zato, ker so se oni odločili za politiko. Sodil sem - še sodim, da so se tako odločili, **ker v njih ni dovolj vere**, iskanja Boga kot smisla. Niso vzdržali v osamljenosti iskalca smisla, ki je neusmiljena; niso zmogli brez podpore občinstva, klakerjev.

»**Svoje vere nikomur ne vsiljujemo**. Te vrste prozelitizem je nasproten krščanstvu.